

ZPRAVODAJSTVÍ

z obydlené zatáčky

Srpen 2010

Číslo 21

Vydává Obecní úřad Malá Štáhle jako nepravidelný informátor. Příspěvky Obecní úřad Malá Štáhle, Malá Štáhle 26,795 01 Rýmařov.

Připravuje Jana Bulová

Plánovaný a věříme, že všemi očekávaný, Sraz rodáků a přátel obce Malá Štáhle, který proběhl ve dnech 26. a 27. června, se nádherně vydařil. Tato akce je akcí natolik výjimečnou, že jsme si dovolili věnovat jí téměř celé číslo jedenadvacátého vydání obecního zpravodaje, který se vám právě dostal do rukou.

Všechno to ovšem začalo dávno před tím, než jsme se probudili do pětadvacátého červnového rána roku 2010, do rána dne, který byl ve znamení největší kulturně společenské akce roku.

Přípravy na akci byly v plném proudu již pár předcházejících dní. A co bylo nutné?

Uklidit obec, posekat trávu, posbírat odpadky, přichystat stánky, zajistit občerstvení, muziku, skákací hrad, koně pro děti, ohňostroj atd. Zkrátka vše připravit tak, aby to šlapalo jako na „drátkách“. To vše připravovala zastupitelstvem obce jmenovaná komise ve složení Ing. Miroslav Pospíšil, Jana Hornáčková, Ladislav Podhorský, Petr Kročil, Věra Neshodová, Ing. Jiří Dvořák a poctivou prací zajistili pracovníci VPP František Vlček, Květa Mackurová a Jiří Nováček.

Všem těm, kteří se aktivně podíleli na přípravách, za zúčastněné srazu děkujeme.

Sraz rodáků – krok za krokem

Sraz rodáků a přátel obce byl oficiálně zahájen v sobotu v 11 hodin, kdy přítomně přivítal starosta obce v prostorech Obecního domu. Ve svém vystoupení se krátce zmínil o historii obce, objektu Obecního domu, jeho proběhlé rekonstrukci a jejím finančním zajištění.

V první patře objektu, ve třech místnostech, našlo své místo muzeum – je nazýváno muzeem vesnickým, a protože obec je spjata se zpracováním lnu, pak hlavně muzeem lnářským. Já osobně bych jej zvala muzeem maloštáhelským, právem, protože vše co v něm můžeme vidět „žilo svůj život“ právě v Malé Štáhli. Generálním partnerem našeho muzea je Muzeum města Rýmařov. Exponáty, které si můžete v muzeu prohlédnout jsou jednak od občanů obce, některé pak z bývalé tírny lnu a také ze Šumperka z Výzkumného ústavu lnářského.

Len hraje v historii obce významnou roli, postavením bělidla a barvírny se v obci pozvedla a zlepšila životní úroveň obyvatel.

Další významnou úlohu v historii obce zaujímá břidlice. O břidlici, její těžbě a zpracování přišel přítomným poutavě popovídat odborník na slovo vzatý a mezinárodně uznávaný RNDr. Stanislav Staněk – geolog, jehož velkým koníčkem je právě břidlice a vše s ní spojené.

Miniexpozici břidlice pochválil se slovy: „ Každá sbírka je vzpomínkou pro věčnost, která prohlubuje poznatky“. Dále cituje některé pasáže z jeho projevu: „Historie břidlice je velmi dobře zmapována po roce 1945, do tohoto data však mnoho informací nemáme, postrádáme dobové fotografie apod.“

Břidlice – neruda, je v podstatě zkamenělé bahno z období starších prvohor, které vznikalo na dně moře. V oblasti Ostrava – Vrbno pod Pradědem – Olomouc se nachází cca. 100 ložisek břidlice. Počátky těžby se datují do let 1830-1850, v letech 1880 se začalo těžit tzv. „do hloubky“. Na výrobky z břidlice, což jsou zejména střešní krytina, obklady a materiál pro zídky, se dávala záruka 2x sedmdesát let. Po prvních sedmdesáti letech se vyměnily hřebíky, břidlice se otočila a dále sloužila.

V Malé Štáhli bylo několik lomů, obec tedy nebyla v těžbě břidlice žádným „tintítkem“. Útlum těžby břidlice se datuje do 80. let minulého století, rok 1995 pak znamenal konec těžby břidlice u nás. Dnes se k nám dováží výrobky z břidlice zejména ze Španělska, její kvalita je ovšem ve srovnání s břidlicí těženou u nás, nesrovnatelně nižší. Proto stále voláme po obnovení těžby břidlice v naší zemi“.

Připomněl, že mnoho názvů okolních obcí a také jejich znaků je úzce spjata s nerostnými surovinami – Rýžoviště, Břidličná a že nerostné bohatství – hornictví a železné rudy, plnilo v našem okolí významnou úlohu.

Ve svém vystoupení zmínil také rýžování zlata v okolí naší obce. Zlato se rýžovalo od Malé Štáhlé směrem k Dolní Moravici a to v době Slovanů nebo Keltů. Z našich končin pocházelo i zlato Velké Moravy. V okolí Rýmařova byla naleziště stříbra, olova a zinku.

Na závěr svého výkladu p. RNDr. Staněk obdaroval pana starostu srdcem z břidlice a břidlicovou tabulkou.

Napadá mě, že je až tristní, že v obci s takovou tradicí břidlice - jako střešní krytiny, lze nalézt jen jediný objekt, který má na střeše břidlici. A to ještě jeho majitel podotýká, že břidlice je na střeše hlavně díky nedostatku financí na její výměnu. Snad od svého záměru, z úcty k tradici, upustí a střechu místo výměny bude čekat oprava. pozn. Autorky

A čím dalším, kromě lnu a břidlice, se v muzeu můžeme pokochat?

Nejrůznější předměty denní potřeby našich předků, předměty úzce spjaté s místní tírnou lnu, poutavé čtení o obci, historické fotografie obce, školy, továrny a mnoho a mnoho dalšího. **Všem, kteří ještě do muzea nestihli zavítat, návštěvu vřele doporučuji. Je opravdu co obdivovat.**

Pečlivým průvodcem po prostorech muzea byl p. Ing. Jiří Dvořák, který dal do příprav muzea mnoho své práce, sil a především zájmu.

Na závěr nutno uvést, že naše Vesnické muzeum připravili pracovníci Městského muzea v Rýmařově a za dobře odvedenou práci jim děkujeme.

Hlavní program začal odpoledne ve 14 hodin.

K poslechu a tanci hrála a zpívala Cimbálová muzika „Výchonek“. Svým mužským složením nepatří mezi typické národopisné soubory, které sklízí vavříny na tuzemských i zahraničních festivalech. Vznikla na sklonku roku 1958 v Opavě, kdy se kolem primáše Zdeňka Šmiky seskupilo několik muzikantů a zpěváků, kteří buď pocházeli ze Slovácka a Valašska nebo se seznámili s bohatstvím slovácké lidové písně v předchozích letech a zamilovali si ji. Ve velké většině případů se jednalo o Mor. Slováky, kteří po ukončení studia nastupovali do zaměstnání v Opavě na umístěnky. Začali se scházet na pravidelných zkouškách a záhy se představili opavské veřejnosti. Kolem muziky se začal vytvářet okruh stálých příznivců-zpěváků, zpěvaček, tanečnicků, ale také pravidelných návštěvníků z Opavy a jejího širokého okolí.

Krásu lidových písní v jejich podání jsme měli možnost poznat také my, myslím, že většinu přítomných muzika nadchla.

Po celé odpoledne si přítomní společně povídali, oživovali své vzpomínky a společně se bavili třeba u sklenky něčeho dobrého.

K občerstvení posloužilo točené pivo, sudové víno a jiné alko i nealko nápoje. Bříška se pak mohla naplnit guláškem, makrelou nebo dobrotami z udírny.

Velkou část dne byl také díky paní Švejdíkové otevřen místní obchod, kde se mimo jiného prodávaly také sladké koláčky mnoha příchutí, objednané speciálně pro naši akci.

Snad si tedy každý návštěvník dopřál občerstvení dle svého vkusu.

Ve večerních hodinách se ve společenské místnosti Obecního domu konala „tancovačka“, na které přítomným dělala společnost hudební skupina Alternativa. Zpestřením bylo vystoupení vesnické chasy Bauerů v dobových šatech.

Večer se pak na pár minut obloha nad Malou Štáhlí rozzářila. My všichni jsme mohli společně zhlédnout zdařilý a velkolepý ohňostroj.

Organizátoři „srazu“ samozřejmě nezapomněli na naše nejmenší, kteří si přišli na „své“. Byla pro ně připravena trampolína, na které užily spoustu legrace, stejně jako na zapůjčeném skákacím hradě. Dětem se také velmi líbila projížďka na ponících.

Tečkou za Srazem rodáků a přátel obce byla sváteční poutní bohoslužba, sloužená ke svátku sv. Jana Křtitele v místním kostelíku v neděli 27.6.2010 v 11.00 hod. V přeplněném kostelíku sloužil mši pan děkan Jindřich Švorčík a poněvadž mění své působíště, sloužil u nás svou poslední mši.

Po bohoslužbě, která se těšila hojné účasti, bylo přichystáno poutní pohoštění. Chlebičky, sladké dobroty a také něco pro a „na zdraví“. Slavnostní mše byla tečkou za Srazem rodáků a přátel obce.

Nezbývá nám než se těšit na příští společné setkání.

A se kterými rodáky a přáteli obce jsem si popovídala??

Pan Benedikt Kolečák – nejstarší potomek paní Bubelové/Heblákové / Malá Štáhle byla jeho domovem od roku 1948 až do roku 1976. Dnes žije v Přítlukách- okres Břeclav.

Na otázku, jaké právě prožívá pocity odpovídá:

„ Jako rodina se společně scházíme, ale toto setkání je jiné. Když vidím obecní dům, právě otevřené muzeum... – klobouk dolů, opravdu. Je to tady moc hezké“.

Zleva: Marek Toman, Michal Kadlec, Barbora Bulová, Lucie Ondráková, Monika Kadlecová, Martin Kadlec, Carlos Henrique Pospíšil, Petra Horňáčková, Klára Mackurová.

Paní Terešáková – rozená Brisudová.

Dnes občanka města Břidličná, která v obci bydlela od roku 1947 do roku 1964 a to ve „starých činžákách“ – dnes obecní byt, kde žije rodina Marka Tomana.

Co jí evokuje místní název Malá Štáhle?

„Naskočí mi husí kůže, jsem šťastná, že jsem tady. Po dlouhé době jsem se setkala se spoustou kamarádů, což mě velmi těší“

Paní Kuchtová – rozená Kročilová

Žije v obci Těchanov, obyvatelkou Malé Štáhle byla v letech 1945 -1965. Sraz rodáků se jí velmi líbil a při slovech Malá Štáhle se jí vybaví bezstarostná dětská léta prožitá se sourozenci.

Sestry Alžběta Janíková a Marie Jánošíková – rozené Bršťákové

Spolu s rodiči a sourozenci bydlely na statku –dnes Janíkově a z obce odešly obě za svými láskami – provdaly se.

Obě byly na srazu plny dobré nálady. Pochvalně se vyjádřily také k cimbálovce.

Paní Alžběta, která dnes bydlí ve Vražném okr. Nový Jičín, se na sraz těšila plných šest měsíců. S Malou Štáhlí má spojeny vzpomínky na dětství a mládí.

Paní Marie Jánošíková má pro obec nádherné přirovnání – „ moje malá milá“.

Paní Božena Drlíková - rozená Gogolová

Obyvatelkou obce v letech 1957 – 1975, kdy se po svatbě odstěhovala do Rýmařova. Není rodačkou, do obce přišla jako mladá brigádnice z Nových Heřmínov. Bydlela v budově dnešního obecního domu, konkrétně v prostorech dnešního WC a skladu v prvním nadzemním podlaží objektu.

Jak dnes vnímá obec Malou Štáhlí?

„ Na srazu rodáků jsem byla i před čtyřmi lety, dnes jsem tady zcela neplánovaně, ale jsem tady velmi ráda. Vždy jsem se tady měla moc dobře, vzpomínám třeba na oslavy Velikonoc. Víte, na špatné se zapomíná a na dobré vzpomíná“.

Pan František Ploch, Veronika Petrů a Marie Gotwaldová – děti pana M. Krupy

Co oni a Malá Štáhle?

„Naši rodiče měli celkem devět dětí a naše dětství nebylo lehké. Tatínek byl velký sedlák, předseda družstva, ale nebylo to s ním snadné.....Dvě děti byly dány k adopci. Velmi se nám tady líbí. Tam kde člověk prožije mládí se vždycky rád vrací“.

Manželé Chlumští

Obyvateli obce v letech 1974-1980, bydleli v domku, kde dnes žije J. Švejdik ml.

Pan Chlumský byl vedoucím svazáků v obci.

Dnes žijí v Bruntále, mají společně čtyři děti, z nichž tři jsou rodáci z Malé Štáhle.

Jejich pohled na obec?

„Do obce jsme přišli za prací. Já jsem nastoupil jako vedoucí výkupu po panu Chmelařovi a paní pracovala ve skladu režijního materiálu. Moc se nám tady líbilo, spokojeny byly děti i my – dospělí. Horší to ovšem bylo s našim obydlím. Byt byl v zoufalém stavu, plesnivý, bylo to o zdraví dětí. Pan Dohnal – správce domů nechtěl naše problémy slyšet a řešit a tak jsme si museli hledat jinou práci a zejména nové bydlení. Jezdíme sem velmi často a rádi, s mnohými lidmi tady nás poji společné zážitky“.

Pan Jiří Ondrák – podnikatel působící v obci od roku 2006, který má lví podíl na změně stavu a vzhledu objektu Obecního domu.
Vaše pocity? *„Mám dobrý pocit, že ruina, která tady stála, našla svůj nový význam, své využití. Malou Štáhli vnímám jako klidnou obec, kterou vede schopný starosta.*

Rodáci a přátelé společně diskutovali a diskutovali a diskutovali.....